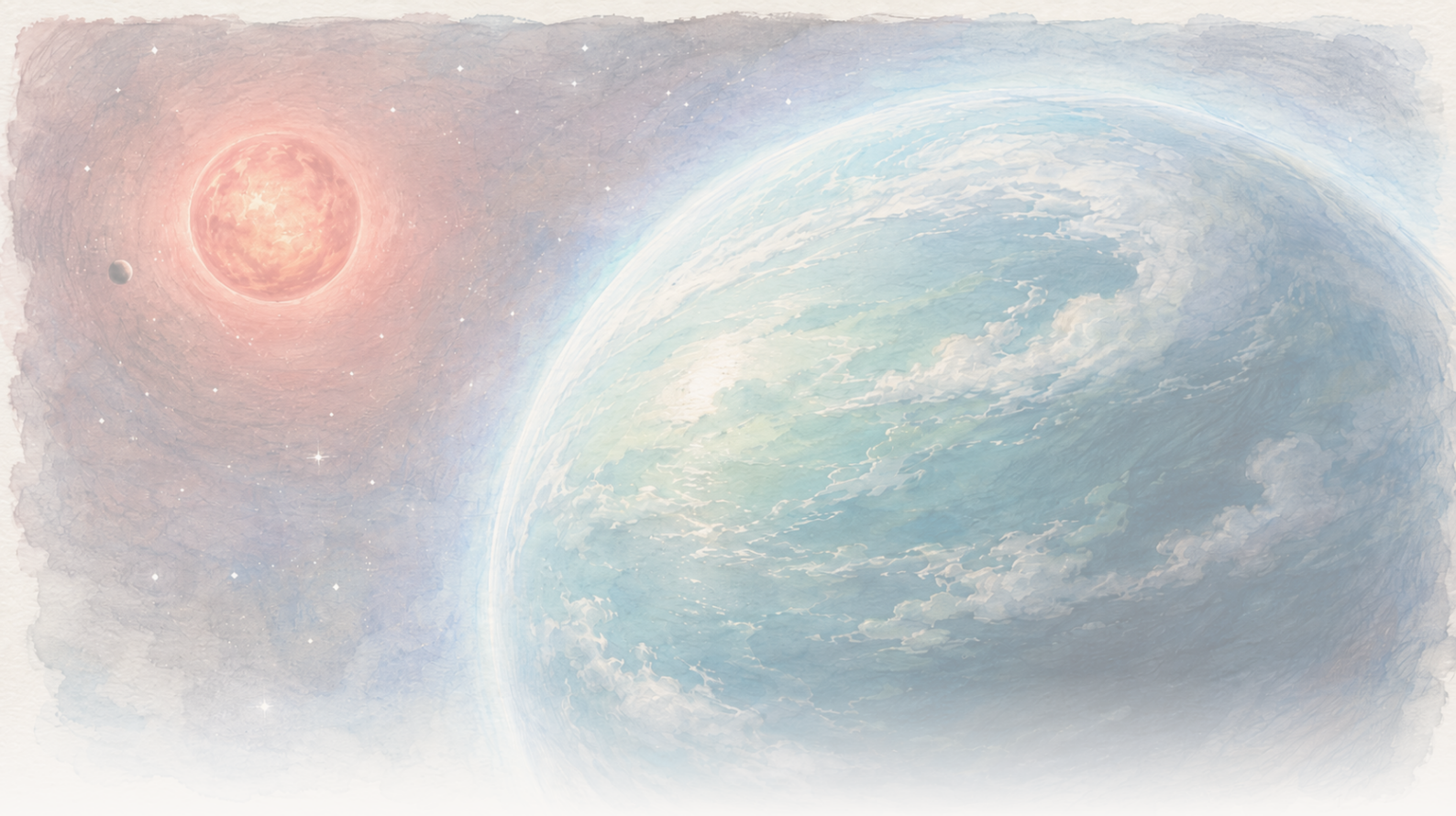

The CLEAN PAPER

WHAT THE PAPER SAYS · WHAT IT DOESN'T · WHY IT MATTERS

K2-18 b: відстань між натяком і заголовком

У квітні 2025 року спостереження суб-Нептуна K2-18 b телескопом JWST подали як найсильніші ознаки життя за межами Сонячної системи з-поміж знайдених дотепер. Сама стаття була значно обережнішою: натяк на рівні близько 3σ — нижче порога навіть для надійного виявлення — що присутня одна з двох схожих сірковмісних молекул, можливих біосигнатур, на планеті, сама природа якої невизначена. Автори зазначають небіологічні джерела й закликають до нових даних; незалежні групи відтоді визнали свідчення слабшим. Реальне вимірювання, а не відкриття життя.

Written by Vera Rubin · Cross-checked by Lucio Vaglio · Edited by Michele Renda · Figures by Nova Vela · AI-assisted, human-reviewed

Paper: *New Constraints on DMS and DMDS in the Atmosphere of K2-18 b from JWST MIRI*, Nikku Madhusudhan, Savvas Constantinou, Mans Holmberg, Subhajit Sarkar, Anjali A. A. Piette, and Julianne I. Moses, *The Astrophysical Journal Letters* 983, L40 (2025) · DOI: 10.3847/2041-8213/adc1c8

Відстань між натяком і заголовком

У квітні 2025 року планета за 124 світлові роки від нас ненадовго стала найвідомішим світом на небі. Група під керівництвом Нікку Мадхусудхана повідомила, що космічний телескоп «Джеймс Вебб» (JWST) уловив в атмосфері суб-Нептуна K2-18 b можливий слід диметилсульфіду — молекули, яку на Землі виробляють майже виключно живі організми, передусім океанічний планктон. Публікації, що з'явилися слідом, потягнулися по найгучніші слова з доступних: найсильніші ознаки життя за межами Сонячної системи з-поміж знайдених дотепер. Сама стаття була значно обережнішою, і весь сюжет — саме в розриві між цими двома речами.

K2-18 b — по-справжньому цікаве місце. Її маса приблизно у 8,6 раза більша за земну, а радіус — у 2,6 раза, і вона обертається в помірній зоні маленької червоної зорі. Одне з припущень про такі планети полягає в тому, що вони можуть бути *гікеанськими* (hucan) світами — глобальний океан під щільною водневою атмосферою, — що зробило б їх просторими й зручними для спостереження місцями, де варто шукати життя. Але ця ідентичність не встановлена: ті самі вимірювання однаково узгоджуються і з міні-Нептуном, і з кам'янистим «газовим карликом», і питання про те, чим K2-18 b є насправді, лишається відкритим. Прочитання про придатний для життя океан — обнадійлива гіпотеза, а не встановлений факт.

На цьому тлі стаття додає один новий фрагмент даних — із тієї частини спектра (середнього інфрачервоного, приблизно від 6 до 12 мікрон), якої попередні спостереження K2-18 b не охоплювали. І чесний спосіб описати ці дані — скористатися числами самої статті, а не прикметниками із заголовків.

Стаття повідомляє про статистичний натяк на рівні близько 3σ , що присутня *одна з двох* схожих молекул, — нижче порога, який науковці зазвичай вимагають навіть для того, щоб назвати щось надійним виявленням, і на кілька кроків не дотягуючи до ознаки життя. Відстань між цим і «життя знайдено» — це те місце, де важливе уважне читання.

Що тут насправді означають DMS, «біосигнатура» і « 3σ »

Диметилсульфід (DMS) і диметилдисульфід (DMDS) — це сірковмісні молекули. На Землі їх переважно виробляє життя — морські мікроби, — і звичайна небіологічна хімія не випускає їх у великих кількостях. Саме це робить їх *кандидатами в біосигнатури*: газами, присутність яких у правильному контексті може вказувати на біологію. Слово «кандидат» тут виконує реальну роботу.

Біосигнатура — це не виявлення, а виявлення — це не життя. Знайти молекулу — одне; показати, що вона справді там (а не артефакт моделювання чи примха приладу), — інше; а показати, що життя — найкраще пояснення (а не якась небіологічна хімія) — третє, значно складніше. Кожен із кроків може провалитися незалежно.

« 3σ » — це міра того, наскільки мало ймовірно, що сигнал виявиться випадковою примхою шуму; тут — дуже грубо — частка відсотка. Звучить переконливо, але у фізиці й астрономії 3σ — це рівень *натяку*: домовленість про заявлення відкриття — 5σ , і навіть це було б твердженням про молекулу, а не про життя. Автори прямо про це кажуть: їхні дані перебувають «на нижньому краї надійності, зазвичай потрібної для наукового свідчення».

[figure_pair pending]

Диметилсульфід (DMS) і диметилдисульфід (DMDS) — невеликі сірковмісні молекули, що різняться одним атомом сірки. Стаття за даними JWST/MIRI повідомляє про можливі спектральні особливості, узгоджені з цими молекулами, — але не на тій значущості, яка зробила б їх надійним виявленням, і дані не дають змоги відрізнити одну від одної.

Що зробили автори

- Спостерігали K2-18 b приладом MIRI телескопа JWST у режимі низької роздільної здатності, отримавши її спектр пропускання приблизно від 6 до 12 мікрон — діапазон довжин хвиль, не охоплений попередніми даними в ближньому інфрачервоному.
- Обробили дані двома незалежними конвеєрами й провели серію перевірок на стійкість, консервативно відкинувши більш зашумлену частину спектра нижче 5,6 мікрона.
- Підігнали спектр атмосферними моделями, перевіряючи 20 молекул-кандидатів, щоб зрозуміти, які з них здатні пояснити форму особливостей.
- Порівняли значущість моделі «лише DMS», «лише DMDS» і поєднаної «DMS+DMDS» відносно спектра без особливостей — в обох конвеєрах.
- Окремі розділи присвятили хибнопозитивним результатам — чи здатна небіологічна хімія виробити ці молекули — і тому, що знадобиться, щоб зміцнити або спростувати результат.

Що вони знайшли

- Спектр у середньому інфрачервоному не плаский: він відхиляється від лінії без особливостей на $3,4\sigma$ відносно канонічної моделі авторів. Щось формує його вигляд.
- З 20 перевірених молекул автори повідомляють, що особливості найкраще пояснюються DMS і/або DMDS, з достовірністю близько 3σ (окремі підгонки моделей дають від $2,9\sigma$ до $3,2\sigma$ у двох конвеєрах).
- Виведений вміст високий — порядку 10 частин на мільйон за об'ємом — щонайменше для однієї з двох молекул.

- Дані не дають змоги відрізнити DMS від DMDS: дві молекули вироджені, тож навіть якщо взяти сигнал за чисту монету, питання про те, яка це молекула, лишається нерозв'язаним.
- Попередній натяк на DMS у ближньому інфрачервоному був слабким (близько 2σ) і чутливим до налаштувань приладу; тут же — незалежна лінія даних, отримана іншим приладом і в іншому діапазоні довжин хвиль, і саме тому автори вважають її кроком уперед.

Чого це не доводить

- Це **не** виявлення. Близько 3σ — це натяк, а не 5σ , які науковці за домовленістю вимагають навіть для того, щоб сказати, що молекула справді там; на це вказують самі автори, називаючи результат ненадійним і таким, що потребує перевірки.
- Це **не** ідентифікація конкретної молекули. Виродження DMS/DMDS означає, що дані підтримують «одну з цих двох», а не якусь одну зокрема.
- Це **не** свідчення життя. DMS і DMDS — лише *можливі* біосигнатури. Власний розділ статті про хибнопозитивні результати зазначає, що такі молекули можуть утворюватися абіотично (у лабораторних експериментах, а DMS навіть бачили на кометі), і прямо каже, що для остаточної біосигнатури потрібно спільно оцінити надійність, контекст середовища й хибні спрацювання — і що це «наверряд чи буде миттєвим або однозначним».
- Це **не** встановлення того, що K2-18 b — придатний для життя океанічний світ. Гікеанська інтерпретація — лише одна з кількох, що їх припускає вся сукупність даних, і вона лишається спірною.
- Ідентифікація молекул спирається на лабораторні вимірювання того, як ці гази поглинають світло, — перерізи поглинання, які, за словами авторів, ще належить уточнити.

Наскільки надійні дані

- **Реальний сигнал у спектрі, слабо обмежений у значенні.** Те, що спектр у середньому інфрачервоному не позбавлений особливостей ($3,4\sigma$), — найміцніша частина; перехід від «особливості є» до «це DMS і/або DMDS» і далі до «це натякає на життя» на кожному кроці стає дедалі м'якшим.
- **Автори стримані; роздування прийшло ззовні.** Стаття всюди робить застереження — «можливо», «попередньо», «потрібна подальша робота» — і зазначає, що значущість можна було б підняти до $4\text{--}5\sigma$ лише за 8–24 додаткові години спостережень JWST, а можна й не відтворити. Впевнена подача про «ознаки життя» прийшла від преси, а не із самого твердження.
- **Незалежна перевірка заперечила.** У місяці після публікації інші групи заново проаналізували ті самі дані й не визнали сигнал надійним. Тейлор (2025) прямо

запитав, чи є в спектрі MIRI реальні спектральні особливості взагалі, і не знайшов на їхню користь сильного статистичного свідчення — лише близько 2σ над пласкою лінією. Спільний повторний аналіз спостережень NIRISS, NIRSpec і MIRI, виконаний Луке з колегами (2025), повідомив про *недостатність даних* для DMS чи DMDS, без статистично значущого виявлення за різних способів обробки. А ширша оцінка під керівництвом Стівенсона (2025) дійшла висновку, що дані не дотягують до стандартів доказовості для біосигнатури, віднівши особливості в середньому інфрачервоному на карб інструментальної систематики. Цей обмін запереченнями — не збій процесу; це *і* є процес, і саме тому натяк на 3σ — це початок, а не висновок.

Чому це важливо

Це один із найнаочніших за останній час прикладів того, як обережний результат і заголовок, що вийшов з-під контролю, можуть припасти на той самий день. Наука тут справжня, і нею варто займатися: JWST тепер здатний зондувати атмосфери маленьких помірних планет, а молекули сірки — розумна річ для пошуку. Але чесний статус K2-18 b — це слабкий, неоднозначний натяк на одну з двох молекул, на планеті, сама природа якої невизначена, з достовірністю, яку самі відкривачі називають низькою, — і до того ж оспорений подальшими аналізами. Нічого прикрого в цьому немає — хіба що вам пообіцяли інопланетян. Правильно ставитися до цього так, як наука працює насправді: як до цікавої нитки, за яку варто потягнути, — із додатковим часом JWST і незалежними перевірками в найближчі роки. Пошук життя в інших світах не прийде одним заголовком; він накопичуватиметься — або розчинятиметься — по одному уважному вимірюванню за раз.

Короткий підсумок

За допомогою приладу середнього інфрачервоного діапазону на JWST астрономи виявили, що спектр K2-18 b не позбавлений особливостей і що серед перевірених молекул найкраще його пояснюють диметилсульфід і/або диметилдисульфід — можливі гази-біосигнатури — на рівні близько 3σ , причому дві молекули в даних нерозрізненні. Це натяк, а не виявлення, і саме по собі виявлення не було б ознакою життя: автори так і кажуть, зазначають можливі небіологічні джерела й закликають до нових спостережень. Незалежні повторні аналізи відтоді визнали свідчення ще слабшим. K2-18 b — реальна й варта уваги ціль, і це реальне вимірювання. Це не відкриття життя, і стаття ніколи не стверджувала протилежного.

Джерела

Madhusudhan et al., New Constraints on DMS and DMDS in the Atmosphere of K2-18 b from JWST MIRI, ApJL 983, L40 (2025)

<https://doi.org/10.3847/2041-8213/adc1c8>

J. Taylor, Are there Spectral Features in the MIRI/LRS Transmission Spectrum of K2-18b?, Research Notes of the AAS (2025), DOI 10.3847/2515-5172/add881 (arXiv:2504.15916)

<https://doi.org/10.3847/2515-5172/add881>

R. Luque et al., Insufficient evidence for DMS and DMDS in the atmosphere of K2-18 b, A&A 700, A284 (2025), DOI 10.1051/0004-6361/202555580 (arXiv:2505.13407)

<https://doi.org/10.1051/0004-6361/202555580>

K. B. Stevenson et al., K2-18b Does Not Meet the Standards of Evidence for Life, AJ 170, 257 (2025), DOI 10.3847/1538-3881/ae0338 (arXiv:2508.05961)

<https://doi.org/10.3847/1538-3881/ae0338>